

7. Veilige, kwalitatieve en eerlijke examens

7.1. Hoe veilig zijn de examens en de resultaten?

Van de kandidaten die een examen afleggen aan de instelling waar ze Nederlands hebben gestudeerd, wordt de identiteit door de instelling en de docenten gecontroleerd. Indien examens plaatsvinden op andere instellingen (bijvoorbeeld ambassades) moeten kandidaten bij inschrijving en bij het begin van het examen hun identiteit aantonen met een officieel document (paspoort, rijbewijs of ander officieel identiteitsbewijs). Deze procedure wordt gehanteerd om er zeker van te zijn dat de kandidaat die zich inschrijft, ook degene is die aan het examen deelneemt.

De privacy van de kandidaten wordt maximaal gewaarborgd. Op het moment van inschrijving krijgen de kandidaten een code. Deze code wordt gedurende het hele proces gebruikt. De identiteit van de kandidaten (bijvoorbeeld kandidatenlijsten) of hun scores worden nooit aan anderen doorgegeven. Uitsluitend anoniem gemaakte databestanden mogen in overleg met de Nederlandse Taalunie en onder strikte voorwaarden worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek.

Alle examenformulieren (ook lege) moeten na afname van het examen worden teruggestuurd naar het CNaVT-secretariaat. De instellingen of docenten mogen geen officiële examenformulieren behouden. De examenformulieren worden voor een periode van minstens vijf jaar in het archief van het CNaVT bewaard. De examenresultaten (anoniem gemaakte databestanden) worden in meerdere versies voor onbepaalde tijd bewaard (digitaal). Behalve de leden van het CNaVT-team heeft niemand toegang tot het archief.

Het certificaat wordt gedrukt op papier van speciale dikte en structuur. De authenticiteit van het certificaat wordt gegarandeerd door het CNaVT-logo, de handtekening van de examencommissie en de individuele gegevens van de kandidaat. Elk certificaat heeft een unieke code. Dit is de code die de kandidaat op het moment van inschrijving kreeg.

De betrouwbaarheid en de constante moeilijkheidsgraad van de examens worden bevorderd doordat de toetsaantekeningen worden ontwikkeld op basis van nauwkeurig beschreven profielen en door vergelijkende analyses van examens van verschillende jaargangen. De betrouwbaarheid van de beoordeling van de examens wordt bevorderd door een intensieve training van de beoordelaars en gecontroleerd door analyses van de examenresultaten op onder meer inter- en intrabeoordelaarsbetrouwbaarheid.

7.2 Hoe worden kwaliteit en eerlijkheid gewaarborgd?

Het CNaVT-team onderscheidt vier belangrijke aandachtspunten bij het streven naar eerlijkheid in het proces van taaltoetsing:

- onderzoek, theoretische kennis en testdesign;
- examenontwikkeling;
- verwerking van examenresultaten;
- informatie aan gebruikers over examens en examenresultaten.

Het streven naar kwalitatieve en eerlijke examens is een basisprincipe van het CNaVT. Dit begint bij het testdesign. De nieuwe CNaVT-certificatenstructuur gaat uit van profielen. Via profielexamens tracht het CNaVT beter aan te sluiten bij de behoeften van de kandidaten.

Het CNaVT ontwikkelt functionele examens en selecteert toetstaken die aansluiten bij de grote variatie aan contexten en situaties die zich kunnen voordoen in taalgebruik.

Bij open toetstaken wordt ernaar gestreefd om de beoordeling zo objectief en consequent mogelijk te laten verlopen. Daartoe worden voor iedere toetstaak gedetailleerde beoordelingsmodellen ontwikkeld, krijgen beoordeelaars een grondige training en wordt een dubbel beoordelingssysteem gehanteerd.

Alle examenresultaten van de kandidaten worden ingevoerd in een databestand. De verwerking van de examenresultaten is gebaseerd op een zorgvuldige kwalitatieve beoordeling van de data op correctheid voorafgaand aan gedegen psychometrische analyses.

Via workshops, docentenbijeenkomsten, conferenties en de website tracht het CNaVT iedereen zo goed mogelijk te informeren en te ondersteunen. De toetsenbank is bedoeld als ondersteuning voor docenten en kandidaten bij de voorbereiding van de examens en als diagnostisch instrument tijdens het taalleerproces.

In december van elk jaar worden inschrijvingsformulieren met bijbehorende richtlijnen, examenreglement en aanwijzingen voor de afname van de examens opgestuurd. Instellingen moeten deze richtlijnen en reglementen strikt volgen.

Bij de verzending van examens en certificaten, de invoer van de examenscores en de directe communicatie met instellingen, docenten en kandidaten worden vaste procedures gevolgd om het aantal mogelijke fouten tot een minimum te beperken. De te verzenden examendocumenten worden tweemaal gecontroleerd en onder verzegelde omslag verstuurd. De inschrijvingen worden via e-mail aan de instellingen bevestigd.

Het CNaVT-team stimuleert eerlijk gebruik van examens en certificaten. Examens mogen niet voor verkeerde doeleinden worden gebruikt. Ze mogen niet leiden tot maatschappelijke of professionele uitsluiting. Ze moeten juist de kansen van mensen verhogen tot maatschappelijke, professionele en academische participatie.

Streven naar eerlijkheid en kwaliteit kan alleen wanneer alle actoren in het proces van taaltoetsing samenwerken: examenontwikkelaar, logistieke cel, cel dataverwerking en -analyse, examinatoren, docenten, instellingen, externe deskundigen en opdrachtgever. Binnen het CNaVT-team zijn alle cellen bij de besluitvorming betrokken: ze werken nauw samen. Medewerkers maken altijd deel uit van meer dan één interne cel.

Zowel voor de examens als voor de toetsenbank tracht het CNaVT-team in alle stappen van het ontwikkelingsproces commentaar te verzamelen van externe deskundigen, docenten en examinatoren. Voor meer informatie over de rol en de samenstelling van de groepen deskundigen verwijzen we naar hoofdstuk 1.

Het CNaVT-team werkt binnen ALTE (zie hoofdstuk 8) intensief mee aan de ontwikkeling van een handelingscode voor alle betrokkenen bij examens ('code of practice') en een systeem voor kwaliteitsbeheer ('quality management'). Met behulp van een door ALTE ontwikkelde controlelijst streeft het CNaVT-team naar een continue verbetering van zijn kwaliteitsnormen en naar eerlijke examens.

